

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (س) شهرستان خمینی شهر

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

هدف خلقت انسان

استاد راهنما

سرکار خانم غفوری

استاد داور

جناب آقای حسین غفوری

محقق

آزاده بلدی

کد طلبگی : ۸۴۲۳۳۴۸۸

تقديم به :

نور دیده و امید دل پر رنج بانوی دو عالم خانم فاطمه زهرا

سلام الله علیها

و

منجی عالم بشریت حضرت مهدی صاحب الزمان عج الله تعالی

فرجه شریف

تشکر و قدردانی

((امام رضا علیه السلام :))

هر کس که صاحبان نعمت و نیکی را از مردم تشکر و سپاس نکند، خدای متعال را نیز سپاس نکرده است.

سپاس بیکران خداوندی را که مرا آفرید و بر من منت بندگی نهاد و قدرتم داد تا در مسیر کسب علم و دانش گام بردارم.

صمیمانه ترین سپاس ها را نثار حامیان زندگیم پدر و مادر عزیزم می کنم و می دانم که هرگز جبران این بزرگواری نتوانم.

از استاد گرانقدرم سرکار خانم غفوری که همواره در طول انجام این پایان نامه از پشتیبانی و راهنمایی های ارزنده شان بهره مند بودم تشکر و قدردانی می نمایم.

از استاد بزرگوار جناب آقای دکتر غفوری که زحمت باز خوانی و داوری این پایان نامه را متقبل شدند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

از مدیریت محترم سرکار خانم حاتم و هم چنین معاونین عزیز دفتر پژوهش سرکار خانم قصری و سرکار خانم محمدی تشکر می نمایم.

چکیده

در تعامل با خداوند حکیم و نظام حکیمانه و هدفمند آفرینش یکی از مسایل اساسی که همیشه برای بشر مطرح بوده است پرسش از هدف خلقت خویش بوده است و پاسخ این سؤال بر می گردد به این که «ماهیت انسان» چیست؟ و این انسان استعداد چه کمالاتی را دارد که برای آن ها آفریده شده است.

از قرآن کریم چنین استنباط می شود که خدای انسان آفرین، آدمی را فطرتاً حی مثاله آفریده است، پس درون آدمی، همواره ندای فطرت وجود دارد و به هنگام خطر، هستی انسان را مخاطب ساخته، او را به نیرویی توجه می دهد که همه اجزای هستی مهار قبضه قدرت اوست و در هر سانحه دریایی یا زمینی یا هوایی، آخرین نقطه امید آدمی، هموست و ایمان و شرک والحاد نیز در این معرفت امیدوارانه و نهادینه شده، تفاوت ندارد؛ زیرا شرک و الحاد، با این که ایمان تفصیلی انسان را به باد می دهد، ولی هرگز او را از مدار فطرت الهی و ایمان اجمالی بیرون نمی راند.

خداوند در قرآن هدف خلقت انسان را عبادت خویش بیان کرده است؛ به این معنی که تسلیم و فرمان بردار بی قید و شرط در برابر اوامر و نواهی او باشد و خدا را مالک خویش بداند و رضای او.

به موازات این تعبیر آموزه های روایی نیز تأکید می کنند که این عبادت وقتی میسر می شود که مقدمه اش معرفت و شناخت در کار باشد به این معنا که تا انسان نسبت به خالقش معرفت نیابد یا عبادت او را نمی کند یا عبادتش صوری و ظاهری است.

برای معرفت خداوند راه هایی در تعالیم اسلام ذکر شده که نافع ترین آن معرفت نفس خویش است. چرا که انسان روح خدایی دارد؛ پس اگر خود را بشناسد خدای خویش را نیز می شناسد و بر در آستان او بندگی می کند. هر چه معرفت بالتر رود عبادت خالصانه تر می شود و این عبادت بین خدا و انسان ایجاد محبت

دلش جای می گیرد و به سمت او می رود و شبیه او می شود. خداوند هم که کمال مطلق است پس تنها محبوب حقیقی خداست. از جمله مهم ترین آثار محبت خدا ترک گناه است و با ترک گناه این دوستی بین عبد و مولا دو طرفه شده و باعث آمرزش گناهان می شود و دیگر او چشم و گوش خدا می شود. هر چه محبت به خدا خالص و شدید شود عبادت نیز خالص و در نتیجه نزدیکی به خدا میسر می شود و انسان وارد مرحله لقاء الله می شود.

لقاء عبارت است از دیدار و لقاء خدا با چشم ظاهر ممکن نیست بلکه دیدار با دل است و مقدمات آن عبارت است از تفکر بر روی آیات و نشانه های خداوند متعال، یاد و توجه به خدا، عمل صالح و خالص و توسل به اهل بیت عصمت و طهارت - علیهم السلام - که این ها همه همان مراحل سه گانه معرفت، عبادت و محبت است که انسان در اثر طی کردن صحیح آن در اوصاف و اخلاق شبیه خدا می شود و باعث نزدیکی و دیدار خدا در همین دنیا می شود و در نهایت می رسیم به این که برای لقاء الله و دیدار خدا که مقصد نهایی و غایه الغایات است و بعد از آن دیگر هدفی وجود ندارد، باید مثل انسان کامل شویم یعنی تمام رفتار و سکنات خود را مانند انسان کامل که هدف آفرینش است بنماییم و در این زمان کسی نیست جز وجود نازنین حضرت صاحب الزمان - عجل الله تعالی فرجه شریف -.

فهرست منابع

• قرآن

- ۱- امام علی بن الحسین - علیه السلام - صحیفه‌ی سجادیّه، ترجمه‌ی محمد، محمدی ری شهری، انتشارات موعود اسلام، چاپ سوم، چاپ ظهور، قم، تابستان ۱۳۸۵.
 - ۲- آصفی، محمد مهدی، در آینه‌ی وحی (آرامش)، ترجمه‌ی علیرضا، سروش و حسین، سرانجام، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی - ره - چاپ اول، چاپ نگارش، قم، تابستان ۱۳۸۵.
 - ۳- بندر ریگی، محمد، فرهنگ بندر ریگی، انتشارات علمی، چاپ اول، چاپ مهارت، تهران، ۱۳۸۷.
 - ۴- پژوهشکده‌ی تحقیقات اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، معرفت دینی، انتشارات اداره‌ی آموزش های عقیدتی - سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، چاپ دوم، زمستان ۱۳۸۲.
 - ۵- جعفری، محمد تقی، آفرینش و انسان، مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، چاپ دوم، تهران، ۱۳۸۸.
 - ۶- جوادی آملی، عبدالله، تفسیر انسان به انسان، انتشارات اسراء، چاپ سوم، قم، ۱۳۸۶.
 - ۷-.....، تفسیر موضوعی قرآن کریم، انتشارات اسراء، چاپ ششم، قم، زمستان ۱۳۸۷.
 - ۸-.....، حکمت عبادات، انتشارات اسراء، چاپ چهاردهم، زمستان ۱۳۸۷.
 - ۹-.....، ادب فنای مقربان، جلد دوم، انتشارات اسراء، قم، اردیبهشت ۱۳۸۵.
 - ۱۰-.....، حق و تکلیف در اسلام، انتشارات اسراء، چاپ اول، قم، ۱۳۸۴.
 - ۱۱- حسن زاده آملی، حسن، در آسمان معرفت، انتشارات تشیع، چاپ هفتم، قم، ۱۳۸۵.
 - ۱۲-.....، هزار و یک نکته، جلد ۱ و ۲، انتشارات رجاء، چاپ پنجم، تهران، ۱۳۶۵.
 - ۱۳- حوزه مقاومت بسیج شرکت فولاد مبارکه، خطبه‌ی پیامبر اکرم در غدیر خم، انتشارات شرکت فولاد مبارک، چاپ هشتم - پاییز.
 - ۱۴- حسینی دشتی، سید مصطفی، معارف و معارف، جلد ۵، ۸، ۹، ۱۰، انتشارات مفید، چاپ دوم، قم، زمستان ۱۳۷۶.
 - ۱۵- دستغیب، سید ابوالحسن، توحید، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ نهم، قم، بهار ۱۳۸۷.
- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، انتشارات سیروس، تهران، ۱۳۷۷.

- ۱۶- ربانی گلپایگانی، علی، عقاید استدلالی، جلد اول، انتشارات نصایح، چاپ اول، چاپ زیتون، تابستان ۱۳۸۰.
- ۱۷- رشاد، علی اکبر، دانشنامه‌ی امام علی - علیه السلام - انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، چاپ چهارم تهران، ۱۳۸۶.
- ۱۸- سید رضی، ابوالحسن محمد بن حسین طاهر، نهج البلاغه، ترجمه‌ی محمد، دشتی، انتشارات پرهیزکار، چاپ اول، چاپ پاسدار اسلام، قم، زمستان ۱۳۷۹.
- ۱۹- سیاح، احمد، فرهنگ بزرگ جامع نوین، ترجمه‌ی المنجد، (المنجد لويس معلوف)، انتشارات اسلام، چاپ اول، چاپ منفرد، تهران، ۱۳۷۷.
- ۲۰- شجاعی، سید محمد، کمالات وجودی انسان، انتشارات کانون اندیشه جوان، چاپ سوم، ۱۳۸۸.
- ۲۱- صمدی آملی، شرح دروس معرفت نفس آیت الله حسن زاده آملی، جلد ۱ و ۲، چاپ اول، قم، ۱۳۸۱.
- ۲۲- طاهرزاده، اصغر، ده نکته از معرفت نفس، انتشارات لبّ المیزان، چاپ دوم، اصفهان، ۱۳۸۶.
- ۲۳-، آشتی با خدا از طریق آشتی با خود راستین، انتشارات لبّ المیزان، چاپ هشتم، تهران، ۱۳۸۸.
- ۲۴- طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، جلد ۱ و ۱۶ و ۱۷، ترجمه محمد باقر موسوی همدانی، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۳۶۳.
- ۲۵-، شیعه در اسلام، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ پنجم، چاپ بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۸.
- ۲۶- طیب، مهدی، شراب ظهور (سلوک در صراط مستقیم عرفان)، انتشارات سفینه، چاپ اول، تهران، زمستان، ۱۳۸۷.
- ۲۷- قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، انتشارات دارالکتاب الاسلامیه، چاپ حیدری.
- ۲۸- قمی، شیخ عباس، مفاتیح الجنان، ترجمه موسوی کلانتری دامغانی، انتشارات فاطمه الزهرا (س)، قم، ۱۳۷۹.
- ۲۹- کاشفی، محمدرضا، خداشناسی و فرجام شناسی، دفتر پنجم، دفتر نشر معارف، چاپ دوم، زمستان ۱۳۸۳.
- ۳۰- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ترجمه و شرح سید مهدی آیت اللهی، انتشارات جهان آرا، چاپ دوم، تهران، ۱۳۸۷.

- ۳۱- مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، چاپ حیدری، چاپ چهارم، ۱۳۶۲.
- ۳۲- محلاتی، شهربانو، معرفت نفس طریق رب و سیر الی الله، انتشارات احسن، چاپ اول، ۱۳۸۶.
- ۳۳- محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، مترجم حمیدرضا شیخی، انتشارات دارالحديث، چاپ دهم، قم، ۱۳۸۸.
- ۳۴- مرکز تحقیقات اسلامی سپاه، انسان شناسی، انتشارات یاقوت، چاپ سوم، قم، بهار ۱۳۷۹.
- ۳۵- مصباح یزدی، محمدتقی، آیین پرواز، انتشارات مؤسسه آموزش و پژوهشی امام خمینی (ره)، چاپ چهارم، چاپ نگارش، تلخیص، جواد محدثی، قم، پاییز ۱۳۸۶.
- ۳۶- مطهری، مرتضی، انسان کامل، انتشارات صدرا، چاپ چهل و چهارم، چاپ فجر، تهران، مرداد ۱۳۸۸.
- ۳۷- مجموعه آثار شهید مطهری، ج ۱۶، انتشارات صدرا، تهران، ۱۳۸۷.
- ۳۸- آزادی بندگان، دبیرخانه طرح مطالعاتی بینش مطهر، چاپ اول، تهران، ۱۳۹۰.
- ۳۹- معین، محمد حسین، فرهنگ معین، انتشارات سپهر، ۱۳۵۸.
- ۴۰- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، جلد ۱ و ۱۶، ۲۲ انتشارات دارالکتب الاسلامیه، چاپ ۵۶، تهران ۱۳۸۸.
- ۴۱- ملکی تبریزی، میرزا جواد آقا، رساله ی لقاءالله، انتشارات آل علی - علیه السلام -، چاپ پنجم، چاپ قلم، قم، ۱۳۸۳.
- ۴۲- ممدوحی کرمانشاهی، حسن، شناخت شهود، ترجمه و شرح صحیفه سجادیه، جلد اول، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ سوم، قم، ۱۳۸۸.
- ۴۳- مهدوی، سید ابوالحسن، هدف خلقت، انتشارات محبان، چاپ چهارم، اصفهان، تابستان ۱۳۸۶.
- ۴۴- نصری، عبدالله، فلسفه خلقت انسان، انتشارات کانون اندیشه جوان، چاپ چهارم، تهران، ۱۳۸۷.

